

Gearskifte i klimaindsatsen

Indledning

FNs verdensmål nr. 13 handler om behovet for at handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser. Et af delmålene er at integrere tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning. Vi har et ansvar for at bidrage til denne opgave.

Aarhus Kommune satte i 2008 et seriøst mål om et CO₂-neutralt bysamfund i 2030. Siden da er CO₂-udledningen fra hele bysamfundet halveret. Det nytter at handle.

Men der er stadig langt til en opfyldelse af Parisaftalen om reduktion af CO₂-udledningen til et niveau, som sikrer en global temperaturstigning på højst 1,5 grad.

Hvis det skal lykkes, skal vi være meget omhyggelige med at prioritere den sidste rest af det carbon-budget, vi har til rådighed. Uret tikker hurtigt. Vores indsats de næste 10 år bliver afgørende. Der er brug for et gearskifte i klimaindsatsen.

Indstilling

Derfor indstilles det:

- At der sættes endnu større fokus på, at ambitionen om CO₂-neutralitet i 2030 bliver opnået – og der skal følges op med handling
- At MTM og BA fremlægger et forslag til et carbon-budget med bindende årlige mål for Aarhus Kommune som hhv. organisation og bysamfund
- At det skal indgå i forslaget, at der redegøres for carbon-råderummet i budgetforslaget og for det faktiske forbrug i regnskabet på samme måde som for økonomien. Hvis regnskabet for foregående år viser et større carbon-forbrug end budgettet, skal råderummet for de kommende år reduceres
- At der fremover hvert år prioriteres indsatser i budgetlægningen, sådan at budgettet ikke overskrider råderummet for carbon-forbruget
- At der løbende tages stilling til væsentlige klimapåvirkninger af de beslutninger, der træffes i Byrådet
- At MTM og BA fremlægger et forslag til, hvordan Aarhus Kommune kan arbejde med at reducere kommunens klimaaftryk samlet set

Ovenstående forslag fremlægges for Byrådet, sådan at der fra næste års budgetlægning kan træffes beslutninger ud fra carbon-budgettet.

24. august 2019
Side 1 af 4

BORGMESTERENS AFDELING

Økonomi
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 85 41 33

E-mail:
budget@ba.aarhus.dk
Direkte e-mail:
ak@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 19/024280-1
Sagsbehandler:
Anne Knudsen

Baggrund

Klimaindsatser er et centralt tema i FNs verdensmål. Mål nr. 13 handler om behovet for at handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser. Et af delmålene er at integrere tiltag mod klimaforandringer i nationale politikker, strategier og planlægning. Vi har et ansvar for at bidrage til denne opgave.

24. august 2019
Side 2 af 4

CO2-målet

Aarhus Kommune har en målsætning om at være CO2-neutral i 2030.

Udledningen er faldet fra 6,5 tons pr. indbygger i 2011 til 3,9 tons pr. indbygger i 2018. Det er et pænt fald, men nu er de 'lavt hængende frugter' ved at være høstet.

Hvis målet skal nås i 2030, skal der træffes aktive beslutninger og prioriteres indsatser – der er brug for et gearskifte i klimaindsatsen.

Aarhus Kommunes klimamålsætning

Aarhus Kommune har et mål om at være en bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer.

En af indikatorerne for målet er, at Aarhus skal være CO2-neutral i 2030.

Der skal opstilles et carbon-budget

Det er vores væsentligste mål at opnå CO2-neutralitet som bysamfund i 2030. Men vejen derhen er også vigtig. Der er kun en vis mængde carbon tilbage at forbruge, hvis den globale temperaturstigning skal holdes nede på højst 1,5 grad. Forbruget af carbon skal derfor gradvis nedsættes, hvis Parisaftalen skal overholdes.

Der indstilles derfor, at MTM og BA i fællesskab får til opgave at udarbejde et carbon-budget for kommunen, hvor den samlede mængde carbon, som er til rådighed for Aarhus Kommune, disponeres frem til 2030. Carbon-budgettet skal angive bindende mål for det årlige forbrug, fordelt på sektorer.

Carbon-budgettet skal ligesom det økonomiske budget angive råderum, og der skal anvises handlemuligheder til overholdelse af budgettet. Vi skal sætte os selv en bunden opgave med at overholde måltallet, ligesom vi gør det i det økonomiske budget.

Parisaftalen

En international aftale inden for FN's klimakonvention. Aftalen drejer sig om begrænsning af udledning af drivhusgasser gennem grøn omstilling, klimatilpasning og finansiering heraf. Aftalen træder i kraft i 2020. Aftalen forpligter landene til at modvirke den globale opvarmning ved at holde den globale temperaturstigning under 2° C i forhold til det førindustrielle niveau, og stræber mod en temperaturstigning på højst 1,5° C. Ifølge aftalen skal hvert af de deltagende lande opstille, planlægge og overvåge sine egne tiltag mod global opvarmning. Landene skal ikke opstille bestemte mål inden for bestemte tidsfrister, men hvert mål skal overgå tidligere satte mål.

Scope 1, 2 og 3

Aarhus Kommunes CO2-målsætning indebærer, at den direkte udledning i kommunen samt udledning fra forbrug af indkøbt energi skal reduceres. Det kaldes i internationale standarder for scope 1 og 2.

24. august 2019
Side 3 af 4

Men klimaaftrykket af vores forbrug er større end det. Vi forbruger varer, der forårsager CO2-udledning andre steder. Virksomheder bruger underleverancer, der via produktion og transport har givet en klimapåvirkning et andet sted.

Som bysamfund er vores klimapåvirkning langt større end den udledning, vi umiddelbart selv kan nedbringe. Det må vi tage ansvar for i fremtiden, der hvor det giver mening. Målsætningen om CO2 neutralitet i 2030 skal fortsat vedrøre scope 1 og 2, men det skal suppleres med konkrete mål på udvalgte områder, fx dele af kommunens indkøb.

Det indstilles derfor, at MTM og BA i fællesskab udarbejder et forslag til, hvordan Aarhus Kommune kan arbejde med at tage et bredere ansvar for kommunens klimaaftryk.

Der skal handles nu

Hvis målene skal nås, skal der handling bag. Den nye klimaplan for Aarhus Kommune vil komme til at indeholde forslag til handlinger, som skal sikre, at vi når i mål som bysamfund.

Aarhus Kommune skal som organisation gå forrest. Vi skal sikre, at vi gennem vores egne handlinger overholder kommunens eget carbon-budget og nedbringer kommunens egen udledning. Men vi kan som kommune ikke gøre det alene.

Hvis Aarhus som bysamfund skal nå målene, er der brug for handling på mange planer.

Der er brug for partnerskaber med andre:

Partnerskaber med virksomheder, der kan påvirke gennem produktionsmetoder, godstransport, medarbejdernes transportvaner osv., eller som bidrager til at udvikle nye klimavenlige teknologier, herunder såkaldt 'carbon capture'-teknologi.

Partnerskaber med lokalsamfund, foreninger, institutioner, skoler og andre, der kan være med til at påvirke og ændre vores adfærd. Alle – hver enkelt af os – kan være med til at gøre en forskel gennem de valg, vi træffer.

Scope 1, 2 og 3

I internationale standarder for kortlægning af CO2-udledning skelnes der mellem:

Scope 1: Den udledning, man direkte selv forårsager (afbrænding af f.eks. olie og benzin)

Scope 2: Udledning gennem den energi, man køber (el og fjernvarme)

Scope 3: Udledning i forbindelse med de produkter og services, man forbruger. Her tælles altså også udledning med, som er sket de steder, hvor varerne – eller underleverancerne til en virksomhed - er produceret, eller udledning forårsaget af transporten. Scope 3 vurderes generelt at udgøre ca. 17 tons pr. dansker, dvs. de udledninger, som vores forbrug giver anledning til, er mere end 4 gange så store som udledningerne efter scope 1 og 2.

Der er også behov for dialog med Regering og Folketing. Nogle indsatser vil kræve ny lovgivning. Som stor kommune kan og skal vi være med til at sætte en dagsorden om de nødvendige ændringer i lovgivningen, som kan gøre det muligt at nå målene.

24. august 2019
Side 4 af 4

Når vi målene?

Der skal langt større fokus på, om målene bliver nået. Ikke bare i 2030, men hvert eneste år. Carbon-budgettet skal derfor fordeles på år og på sektorer, så det kan følges løbende, og så der kan følges op med handling, hvis målene ikke bliver indfriet.

Konkret indstilles det, at MTM og BA i fællesskab kommer med et forslag til årshjul for behandlingen af et carbon-budget og -regnskab, samt forslag til løbende opfølgning på udvalgte indikatorer i "Aarhus i Tal" (ledelsesinformation, som kan ses på kommunens hjemmeside).

Endelig skal der udarbejdes forslag til, hvordan der kan tilvejebringes bedre beslutningsunderstøttelse i løbende sager i Byrådet. Der er brug for viden om klimapåvirkningen i bred forstand ved de konkrete valg, der træffes.